

PROFESSIONALISEREN DOOR ORGANISEREN

Ze hebben een nieuwe manier van denken over professionalisering in het onderwijs in handen, menen Marieke Schuurmans en Michel van Ast. "De gebruikelijke manier van nascholing organiseren wordt losgelaten, waardoor de leraar de regie over de eigen professionalisering kan voeren", aldus de initiatiefnemers van het concept. Ze noemen het The Crowd.

Een vereniging, maar dan in de vorm van een online uitwisselingsplatform. Dat is hoe Marieke Schuurmans en Michel van Ast hun concept The Crowd zien. Het is een platform waar de onderwijswereld elkaar kan ontmoeten. Er kan informatie worden uitgewisseld over bijvoorbeeld trainingen, workshops, studiedagen, conferenties en themabijeenkomsten. Maar ook over cocreatiesessies, 'durftvragen'-middagen en netwerkbijeenkomsten. Net als bij een vereniging betaal je als lid een vast bedrag per jaar, waarmee je toegang hebt tot de informatie.

"Ik vergelijk het met onbepaald spareribs eten. Het eenmalige bedrag staat vast en je kan zoveel informatie halen of toevoegen als je zelf wilt. Je hoeft je team- of schoolleider niet voor iedere activiteit opnieuw om budget te vragen", zegt Michel.

"Met The Crowd willen we uitwisseling en kennisdeling tussen docenten faciliteren. Doordat de deelnemers samen veel kennis hebben, ben ik van mening dat er vrijwel altijd iemand binnen het platform is die het antwoord heeft op een vraag waar jij als docent tegenaan loopt of die je er verder mee kan helpen", stelt Marieke.

Bij Michel komt het eerste idee van The Crowd vandaan. Hij haalde veel inspiratie uit het boek 'Drive' van Daniel Pink.

Autonomie, meesterschap en zingeving

Daniel Pink beschrijft in zijn boek hoe essentieel de drie kernwaarden autonomie, meesterschap en zingeving zijn als intrinsieke motivatie voor goed presteren, plezier en zin in je leven en werk. Deze waarden vormen de basis voor het concept.

"De kracht is volgens mij dat je als docent voor een groot deel autonoom kan beslissen over de activiteiten die je onderneemt. Je bent in de gelegenheid om activiteiten te kiezen die op dat moment bijdragen aan je ontwikkeling. Het platform moet het mogelijk maken dat een docent anderen kan ondersteunen met kennis en ervaring. Dat is het stukje meesterschap. En daarmee voldoet het mijns inziens ook aan de laatste kernwaarde binnen het gedachtegoed van Pink: zingeving", legt Michel uit.

"Het voorbeeld van Mathieu [zie kader op pagina 44], die voor iemand die hij niet kent, voor niets, nog diezelfde dag een klus uitvoert, namelijk het ontwerpen van het logo voor The Crowd, is niet

zo uitzonderlijk als het lijkt. Denk maar eens aan de omvang en groeisnelheid van Wikipedia. Er zijn wereldwijd mensen die naast hun betaalde werk vele uren besteden aan het redigeren en schrijven van artikelen voor deze 'vrije encyclopedie'. Niet omdat ze ervoor worden betaald, maar omdat ze iets kunnen bijdragen. Net als in het voorbeeld van Mathieu is de motivatie van deze mensen te herleiden tot autonomie, meesterschap en zingeving", aldus Michel.

"Een ander mooi voorbeeld vind ik Livemocha.com, een site waar je je kunt aanmelden om een taal te leren. Bij die aanmelding kan je aangeven wat voor taal je zelf spreekt. De website biedt oefeningen zoals schrijf- en spreekopdrachten. Die kunnen niet worden nagekeken door het systeem, maar wel door de andere deelnemers. Als jij Frans aan het leren bent, kunnen jouw oefeningen worden gecorrigeerd door een 'native speaker' die bijvoorbeeld zelf Nederlands wil leren. Zo krijg je als deelnemer ook zelf verzoeken om opdrachten van een ander na te kijken. Uit eigen ervaring kan ik stellen dat je met plezier je betaalde werk aan de kant schuift", zegt Michel.

"De bereidheid om ergens tijd en energie in te stoppen heeft volgens mij te maken met het feit dat je ook kennis kan vergaren en jezelf kan ontwikkelen. Daarom was ik in eerste instantie enthousiast toen Michel mij zijn idee over The Crowd pitchte en ik merk het ook aan de reacties die we terugkrijgen", vult Marieke aan.

Society 3.0 en Educatie 3.0

The Crowd als nieuwe manier van denken over professionalisering van leraren past in de maatschappelijke ontwikkeling die bijvoorbeeld door Ronald van den Hoff wordt beschreven in zijn boek 'Society 3.0'. Van den Hoff schrijft over 'Global Citizenship' en een 'Interdependente Economie'. Hij zegt hierover: "Het is een dynamisch systeem van waardecreatie met als fundamenten duurzaamheid, verbondenheid en wederkerigheid." Als individu ben je onderdeel van een groter geheel. Jij bent verantwoordelijk voor jouw eigen keuzes, maar je hebt ook een verantwoordelijkheid naar de samenleving. Je bent autonoom, maar ook betrokken. Van den Hoff beschrijft hoe in die samenleving

behoeften van consumenten veranderen en hoe consumenten veranderen in producent en consument: prosumer. In een samenleving gebaseerd op die ideeën delen mensen vanuit verbondenheid – autonoom – hun kennis, ervaring en expertise.

“Voor The Crowd schoof Mathieu zijn betaalde werk aan de kant.”

In dit blad heeft een jaar of twee geleden een interview met John Moravec gestaan. Zijn denken is de basis voor Seats2Meet, een van de bedrijven van de eerder genoemde Ronald van den Hoff. Moravec schrijft over zogenaamde 'knomads': mensen die hun mobiliteit, innovativiteit en creativiteit gebruiken om zichzelf te ontwikkelen. "De 3.0-generatie ontwikkelt zich langzaam, maar zal straks de oude manier van lesgeven niet meer kunnen en willen volgen", aldus Moravec in het genoemde interview. Hij legt daarmee de verbinding tussen Society 3.0 en Educatie 3.0. "The Crowd zie ik als Professionaliseren 3.0", zegt Michel.

Professionaliseringsvraag

Als deelnemer van The Crowd heb je een eigen, specifieke professionaliseringsbehoefte. Daar kun je invulling aan geven door deel te nemen aan een van de vele activiteiten of door een vraag te delen op het online platform. Maar wat als er geen activiteit of andere deelnemer is die jouw behoefte ondersteunt?

Michel: "Wat je dan kan doen is die behoefte te delen om anderen te vinden met een vergelijkbare vraag. Vind je voldoende andere deelnemers, dan is het mogelijk om professionaliseringsbehoeftes te bundelen en daar een specifieke activiteit voor te organiseren.

Stel: een leraar heeft zich ingeschreven voor de training 'versterking van het vwo.' Twee weken voor aanvang van de training hoort ze dat er onvol-

doende aanmeldingen zijn en dat de training wordt geannuleerd. Het wel of niet doorgaan van de training valt volledig buiten haar cirkel van invloed. Zij kan er, zeker op dat moment, niets aan veranderen. Als deelnemer van The Crowd zou dat voor haar anders zijn. Ze maakt haar vraag kenbaar en gaat actief op zoek naar andere deelnemers die tegen hetzelfde aanlopen. Op het moment dat ze die heeft gevonden, organiseert The Crowd een passende activiteit over de 'versterking van het vwo'. Omdat alle leraren die meedoen aan die activiteit deelnemer zijn van het platform zijn er voor hun geen extra kosten aan verbonden. En ik denk dat deelnemers gemotiveerder zijn, omdat ze hebben aangegeven behoefte te hebben met het onderwerp aan de slag te gaan."

Jij bent The Crowd

"Het is een kwestie van 'halen' en 'brengen'. 'Jij bent The Crowd' is ons uitgangspunt. We verwachten dat docenten een bijdrage leveren door hun behoeftes kenbaar te maken, dus laten weten wat ze willen halen. 'Wie onderwijst die leert het meest' is een bekend gezegde. Daarom verwachten we dat docenten ook willen brengen. Een leraar die al een aantal jaar met een digibord werkt, kan andere leraren inspireren door die kennis en ervaring te delen. Dat kan online, door vragen van andere deelnemers te beantwoorden. Maar dat kan ook door een training te leiden, waardoor een docent de eigen ervaring kan vergroten. Een school zou ook een activiteit kunnen 'hosten'. Dat kan een mooie gelegenheid zijn om anderen een kijkje in jouw keuken te gunnen en op die manier ook ervaringen te delen", aldus Marieke.

Organisch groeiend dossier

The Crowd bestaat bij de gratie van haar omvang. Dat wil zeggen: hoe meer mensen deelnemen, hoe meer waarde The Crowd zou kunnen toevoegen. Tegelijkertijd doet ieder individu ertoe. The Crowd maakt het mogelijk voor een docent zichzelf zichtbaar te maken. 'Broadcast yourself' is het adagium. Ervaringen zouden kunnen worden gedeeld op een weblog, waarop anderen weer kunnen reageren. "We willen ook stimuleren dat ervaringen zichtbaar zijn voor leidinggevenden. Zo zouden bezigheden ►

THE CROWD: REGIE OVER EIGEN PROFESSIONALISERING

van een leraar input kunnen zijn voor een voortgangs- of POP-gesprek. Een deel van de tijd van leraren wordt door de school ingevuld. Het is aan de leraar de overige tijd waarin hij zich kan ontwikkelen in te vullen en te verantwoorden.

Op de meeste scholen is dat onderwerp van gesprek in een voortgangs- of beoordelingsgesprek. Met The Crowd willen we docenten meer de regie geven over deze 'vrij in te vullen' professionaliseringstijd. Het zou mooi zijn als het platform zou werken als een organisch groeiend dossier of portfolio over de professionalisering van de docent", vindt Michel.

Open en samen

Vanaf januari kunnen docenten zich aanmelden als deelnemer van The Crowd. Het moet echter niet worden gezien als kant-en-klare dienst. "We gaan uit van het principe: 'Power 2 The Crowd'. Vergelijk het met een zwerm spreeuwen: het idee groeit, samen met haar deelnemers. De kernwaarden zijn autonomie, meesterschap en zingeving. De exacte richting is echter onbepaald en zal dat altijd blijven. De eerste deelnemers, naar verwachting zo'n vijftig 'early birds', delen vanaf dag één hun ervaringen. Daarmee oefenen ze direct invloed uit op de ingeslagen weg, de georganiseerde activiteiten en de inrichting van het online platform", zegt Michel. Samen met Marieke hoopt hij in de eerste helft van 2012 meer leraren te inspireren deel te nemen, om vanaf september met 500 deelnemers echt te starten. Alle keuzes, de voortgang en de groei zijn te volgen op www.thecrowd.nl. Ook voor niet-deelnemers. ■

www.thecrowd.nl

Een jongensboek

Het ontstaan van The Crowd leest als een jongensboek. "Ik werd gevraagd om op dinsdag 6 september een 'out of the box'-idee voor het professionaliseren van docenten te presenteren", vertelt Michel van Ast. "Het mocht van alles zijn, ik had alleen geen enkel idee. Tot ik maandagochtend rond een uur of tien, onderweg naar Almere, een idee kreeg. Wat er dan meestal gebeurt, is dat ideeën die in eerste instantie geniaal lijken na even volledig vervluchtigen. Maar dat gebeurde niet, toen ik aankwam in Almere vond ik het nog steeds een goed idee.

Dit is het idee dat ik morgen ga presenteren, dacht ik. Het moet alleen wel goed overkomen. Het moet lijken alsof het een initiatief is dat al bestaat. Ik had een logo nodig en wel nog diezelfde dag. Dus toen ik om iets voor elfen aankwam plaatste ik een oproep op Twitter: 'Wie wil er voor mij, vandaag, voor niks een logo ontwerpen?'. Nogal brutaal misschien, maar door een aantal 'retweets' is het bericht diezelfde dag in de Twitter-tijdlijn van zo'n 15.000 mensen verschenen. En om 14:23 uur om precies te zijn, had ik Mathieu aan de telefoon. En Mathieu, moet je weten, zat op dat moment op zijn werk. Hij was betaald werk aan het doen. Toch zei hij tegen mij: "Ik wil mijn werk wel voor je aan de kant schuiven en dat voor je doen." En Mathieu was niet de enige. Later die dag belden er nog drie ontwerpers. Eén ervan zei: "Ik kan niet vandaag, mag ik het morgen doen?" Ik gaf Mathieu wat kaders en vertrok naar mijn volgende afspraak. Toen ik om half vijf in Utrecht aankwam en mijn mailbox opende, vond ik het logo. Ik was ongelooflijk blij en mailde Mathieu iets als 'dankjewel, wat kan ik voor jou doen?' Mathieu antwoordde: 'Ik vond het een leuke en uitdagende opdracht om te doen'. En hij bedankte mij! Ik kon alleen maar denken aan wat Pink beschrijft in zijn boek 'Drive'. Voor mij vormen die drie kernwaarden de basis voor The Crowd."

Michel van Ast is trainer en consultant bij het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum [APS]. Zijn expertise ligt op het vlak van exacte vakken en leermiddelen(beleid), maar Michel houdt zich veel bezig met het thema 'didactiek en ict'.

Marieke Schuurmans is medewerker ict-professionalisering en multimediaprojecten bij APS. Ze biedt inhoudelijke en technische ondersteuning bij zowel interne als externe projecten waarbij multimedia een grote rol spelen. Daarnaast is ze bij APS verantwoordelijk voor een zo efficiënt mogelijke inzet van de ict-middelen.

Het logo links ontwierp Mathieu naar aanleiding van de oproep op Twitter. Inmiddels heeft hij, in opdracht van The Crowd, het nieuwe, definitieve logo ontworpen [rechts].

